

De uitbreiding van de Europese Unie, de plannen van EU-landbouwcommissaris Fischler; er is veel verandering op komst voor de melkveehouderij.

Toch is EDF-voorzitter Per-Åke Sahlberg optimistisch. 'Op de lange termijn is er een goede toekomst voor melkveehouders.'

Hoe haal je de hoogste maïsofbrengst per hectare en wat is de meest optimale melkproductie per koe? Met dat soort vragen houdt Per-Åke Sahlberg uit het Zweedse Lidköping zich niet graag bezig. 'Ik bekijk liever hoeveel er uiteindelijk onder de streep staat. Het idee dat ik beter ben omdat ik tien ton droge stof produceer en die ander maar negen, staat me niet aan. Het gaat erom hoe je het meest efficiënt arbeid en kapitaal kunt inzetten.'

Als melkveehouder is Sahlberg, die met 110 melkkoeien een voor Zweedse begrippen groot bedrijf had, langzamerhand aan het afbouwen, als bestuurder lijkt zijn carrière nog lang niet ten einde. Na drie jaar vice-voorzitter van de European Dairy Farmers (EDF) te zijn geweest, nam de praatgrage Zweed in november 2002 de voorzittershamer over van Bram Prins uit het Groningse Lellens.

Waarom bent u zelf ooit lid geworden van EDF?

'De club is progressief; daar houd ik van. Bovendien levert het lidmaatschap je een goed netwerk op; je kunt ervaringen uitwisselen met collega's. Toch waren dat niet de belangrijkste redenen om lid te worden. Het belangrijkste vond ik het aspect van kostprijsvergelijking. Dat kende ik nog niet in Zweden. Ik denk dat cijfers van praktijkbedrijven als die van ons ook meer zeggen dan cijfers van een fictief bedrijf. Het vergelijken van kostprijzen heeft me meer bewust gemaakt van onze concurrentiepositie. We werken tenslotte allemaal voor dezelfde

markt. Of we door de EDF-club te veel van onze bedrijfsvoering voor de concurrentie blootleggen? Ik denk het niet, we moeten juist als Europese landen zoveel mogelijk met elkaar samenwerken om sterk te staan op de wereldmarkt. Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten zijn de concurrenten, niet de Europese landen.'

Wat zijn de sterke punten van de Zweedse melkveehouderij?

'We zijn goed in milieu, welzijn en diergezondheid. Vanwege de koude winters gaat er veel ongedierte dood. Daarom hebben we weinig fungiciden nodig. In Zweden is er van oudsher ook veel aandacht voor dierwelzijn, onder druk van de consumenten. Simpele dingen als Donald Duck die menselijk gedrag vertoont of de populaire schrijfster Astrid Lindgren die erg actief was in de dierenbescherming, helpen daaraan mee. Maar wat is nu echt dierwelzijn? Zweedse onderzoekers zijn druk bezig om een antwoord op die vraag te formuleren. In Zweden bestaat er bijvoorbeeld een wet dat koeien een gedeelte van het jaar buiten moeten zijn. Op zich is dat prima, maar hoe welzijnsvriendelijk is die wet voor koeien in de stromende regen of op een kluitje in de hete zon? Het is wel grappig om te zien dat andere landen zich nu ook meer op dierwelzijn gaan richten.'

'Een ander sterk punt is de hoge gezondheidsstatus van ons land. BSE-gevallen hebben we nog nooit gehad. Zweden, met gemiddeld 43 koeien per bedrijf, is vrij van IBR en leukose en ongeveer 95 procent van de melkveebedrijven is ook vrij van BVD. Hoe dat komt? De Zweden hebben niet zoveel gehandeld. Bovendien is ons land voor een groot deel omgeven door water en ligt het tamelijk geïsoleerd van andere landen. Diermeel hebben we hier niet gebruikt. Ons land is ook groot, zodat de ziektedruk niet hoog is en transport van dieren kent hier geen lange traditie.'

En de minder sterke punten?

'In Zweden hebben we maar een kort groeiseizoen. Met name in het midden van Zweden hebben bedrijven door de grote stukken bos vaak veel verspreid liggende grond. Die bedrijven vormen meer een soort van transportorganisatie dan een melkvee-

EDF-veeouders verspreid over heel Europa

Kostprijsvergelijking vormt een van de belangrijkste activiteiten van de European Dairy Farmers, een internationaal gezelschap van melkveeouders dat in 1990 in het Britse Stoneleigh werd opgericht. Door de resultaten van hun bedrijven te vergelijken met die van andere EDF-leden krijgen de EDF-melkveeouders een goed beeld van hun concurrentiepo-

sitie. Bovendien wisselen de leden veel kennis en ervaring met elkaar uit. Volgens de meest recente telling (juni 2003) heeft EDF 317 leden verspreid over 21 landen, variërend van Spanje tot Ierland, Hongarije en Rusland. In Zweden zijn 34 melkveeouders lid van EDF, in Nederland zijn dat er 56.

EDF-voorzitter Sahlberg: 'Coöperaties verlagen te gemakkelijk de melkprijs'

Blik op de toekomst

bedrijf. In Zweden stoppen op dit moment ook veel boeren. In 1960 hadden we er nog iets meer dan 200.000, terwijl er nu nog slechts 10.000 zijn. Het landsquotum wordt op dit moment niet volgemolken. Bovendien is het erg lastig om aan goed personeel te komen.'

Wat zal de uitbreiding van de EU voor gevolgen hebben voor de melkveehouderij?

'Ik denk dat de uitbreiding op de lange termijn positief uitvalt. Natuurlijk, de nieuwe landen hebben een behoorlijk productiepotentieel, maar er komt ook een flinke afzetmarkt bij. Als de levensstandaard in die landen omhoog gaat, zal de vraag naar verwerkte melkproducten ook stijgen. Ik verwacht dat de consumptie van melk sneller zal stijgen dan de productie van melk.'

'Bovendien zal er altijd melkveehouderij blijven bestaan. We leveren een gezond en onmisbaar product, produceren arbeid en

Melkconsumptie stijgt sneller dan melkproductie

houden het landschap open. In ontwikkelingslanden is er een grote behoefte om mensen aan arbeid te helpen en de honger terug te dringen, in ontwikkelde landen is er een groeiende vraag naar een open landschap en een mooi platteland voor recreatie.'

Wat verwacht u van de plannen van Fischler?

'Ik geloof zeker dat er op de lange termijn een goede toekomst is voor melkveeouders, maar we zullen eerst een moeilijke periode moeten overbruggen. Hoeveel veehouders afvallen hangt af van de vraag hoe lang en hoe diep die periode zal zijn. Dat heeft ook te maken met de melkprijs. Zuivelcoöperaties spelen daar een grote rol in. Ik vind dat zij op dit moment te veel kapitaal hebben. De coöperaties investeren dat in andere landen, maar ik vind dat ze de boeren beter moeten betalen zodat ze ook in de toekomst verzekerd zijn van voldoende melk. Coöperaties optimaliseren de melkprijs van de melkveeouders niet, ze verlagen te gemakkelijk de melkprijs.'

'In de toekomst zullen we ook afmoeten van het huidige quotumstelsel. Hoe dat moet is nog de vraag, maar dat het moet is voor mij zeker. De landen uit de Cairns Group, waaronder Nieuw-Zeeland en Australië, krijgen geen subsidies maar hebben wel de mogelijkheid om uit te breiden, terwijl de Verenigde Staten veel meer geld in de agrarische sector steken dan de Europese Unie doet. Er moet daarom wat gebeuren.'

Wat wilt u met EDF bereiken?

'Ik vind het belangrijk dat boeren goed geïnformeerd zijn. Het is goed dat ze weten wat er speelt, zodat ze in staat zijn weloverwogen beslissingen te nemen. Hoe die beslissing uitvalt is niet belangrijk, als ze er maar goed over nagedacht hebben.'

Inge van Drie